

Beretning fra udvalget for forretningsordenen.

(Afgivet den 14. juni 1974).

Udvalget for forretningsordenen har ført drøftelser om rækkevidden af bestemmelsen i grundlovens § 41, stk. 2, om, at ethvert lovforslag skal underkastes tre behandlinger.

Drøftelserne er dels sket på basis af en generel oversigt, der optrykkes som bilag 1, dels på grundlag af en konkret sag, der har affødt bilagene 2-5.

Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget har fremhævet, at det af hensyn til koncentrationen af folketingets arbejde er vigtigt, at § 41, stk. 2, ikke gives nogen kraftig dominans. Ellers bliver virkningen meget vel, at samme lovgivningsanliggende skal op til behandling flere gange i samme samling. Derved spredes forvirring og usikkerhed i livet uden for Christiansborg, og arbejdet i folketinget besværliggøres — såvel ved formalistiske debatter om, hvor § 41-grænsen går, som ved, at man skal i gang med stort set samme problemkreds med ugers mellemrum. Særligt har fremskridtspartiets medlemmer fremhævet, at enhver behandling af et område uden videre omfatter en drøftelse af, hvorvidt man overhovedet skal lovregulere på det pågældende felt. Et forslag om totalophævelse af en lov, vedrørende hvilken forslag er fremsat, kan derfor aldrig overskride § 41-grænsen. Man har derfor med glæde bemærket sig, at folketinget den 7. maj 1974 til realitetsbehandling optog et ændringsforslag, hvorefter den pågældende hovedlovs — nr. 412 af 13. juni 1973 for Grønland om kommuneskat — ikrafttrædelsesdato skulle ændres til 1. januar 2317. Da det forslag, der var til behandling, angik forholdsvis små og spredte

detaljer vedrørende den grønlandske skatteordning, er hermed anvist en model, som i mange tilfælde vil kunne benyttes til at sprænge den rigoristiske fortolkning af § 41, stk. 2, som udvalgsflertallet går ind for, men som mindretallet finder grundet i dårlig og uholdbar juridisk tænkning.

Et *flertal* i udvalget (udvalget undtagen fremskridtspartiets medlemmer) udtaler følgende:

Som anført i „Juridisk Grundbog“ lader der sig ikke opstille nogen faste retningslinjer for afgørelsen af spørgsmålet, om et ændringsforslag overskrider grænsen, men denne beror på et konkret skøn, jfr. herom bilag 1.

Det vil ofte være ved ændringslove, at „identitetsproblemet“ kan opstå. Som anført i „grundbogen“ må gælde, at „De ændringsforslag, der fremsættes under behandlingen, må vurderes i forhold til det oprindeligt fremsatte „forslag til lov om ændringer i x-loven“ — og ikke i forhold til „x-loven“.

Flertallet er derfor ikke enig med fremskridtspartiet i, at „et forslag om totalophævelse af en lov, vedrørende hvilken forslag er fremsat, kan derfor aldrig overskride § 41-grænsen“. Hvis det lovforslag, der er fremsat, går ud på en forholdsvis uvæsentlig ændring af en detalje i en gældende lov — f. eks. på at fastsætte, at støtte i henhold til loven om film og biografer ikke må gives til pornografiske film — kan der ikke hertil stilles ændringsforslag gående ud på ophævelse af selve hovedloven.

Hvad den konkrete sag om tingets afvis-